

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014 en van diverse andere besluiten van de Vlaamse Regering naar aanleiding van de ex-post evaluatie
- Principiële goedkeuring

1. INHOUDELIJK

1.1. **BESPREKING**

Het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en het bijhorende Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014 traden grotendeels in werking op 1 januari 2015. Eind 2015 werd het Onroerenderfgoedbesluit gewijzigd om ook het archeologiehoofdstuk (hoofdstuk 5) vanaf 2016 gefaseerd in werking te laten treden. In 2016 werden zowel het Onroerenderfgoeddecreet als het Onroerenderfgoedbesluit aangepast aan het op 17 juli 2015 goedgekeurde kerntakenplan.

In het regeerakkoord van de Vlaamse Regering 2014-2019 is opgenomen: “Halverwege 2017 evalueren we de eerste resultaten van dit decreet en de effecten ervan op het terrein, met het oog op eventuele bijstellingen. Ook voor het hoofdstuk “archeologie” van dit decreet vaardigen we zo snel mogelijk het uitvoeringsbesluit uit, zodat ook dit onderdeel in werking kan treden. (...) Zodra dit hoofdstuk in werking getreden is, evalueren we de uitvoering ervan voortdurend, onder meer wat betreft de werkbaarheid en de betaalbaarheid ervan, en sturen we bij indien nodig.”

Begin 2017 is een evaluatie van de resultaten van het Onroerenderfgoeddecreet voor de periode 2015-2016 uitgevoerd. Het resultaat van deze evaluatie is weergegeven in het “Evaluatierapport Onroerenderfgoeddecreet (dd. 12 mei 2017)” en bijlagen (VR 2017 1407 DOC.0721/2-7).

Op 14 juli 2017 verleende de Vlaamse Regering goedkeuring aan de conceptnota ‘Aanpassing Onroerenderfgoeddecreet naar aanleiding van de ex-post evaluatie’ (VR 2017 1407 DOC.0721/1TER). De nota schetst de uiteindelijk beoogde aanpassingen aan de onroerenderfgoedregelgeving. Deze werden ondertussen al doorvertaald in een voorstel tot aanpassing van het Onroerenderfgoeddecreet, zoals gewijzigd door het Vlaams Parlement op 4 juli 2018. Aansluitend wordt ook de aanpassing voorgesteld van het bijhorende uitvoeringsbesluit en van andere besluiten die hiermee verband houden.

1.2. TOELICHTING BIJ HET ONTWERPBESLUIT

Zie ontwerp van verslag aan de Vlaamse regering.

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Cf. Nota aan de Vlaamse Regering van 24 november 2017 betreffende het 'voorontwerp van decreet houdende wijziging van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 naar aanleiding van de ex-post evaluatie' – principiële goedkeuring (Cf. 2017 2411 DOC.1156/1).

Het advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 27 juni 2018.

De Inspectie formuleert 2 opmerkingen:

De Inspectie meent dat de het aanpassingsbesluit de mogelijkheid tot het bekomen van premies verruimt en vraagt dienaangaande een aanvulling op de budgettaire duiding;

Reactie:

- het besluit introduceert behoudens 'maalvaardige molens' en de ontwikkeling van open erfgoed geen nieuwe premiecategorieën. Bestaande artikels worden wel anders verwoord en geherstructureerd. Zo bestaat er vandaag ook al een extra premie van 20 procent (huidig art. 11.2.11, 5de lid) en zijn regulier onderhoud, beveiligingswerkzaamheden en werkzaamheden opgelegd door andere regelgevingen vandaag ook al betoelaagbaar (art. 11.2.4). In art. 11.2.4 bevat de nu voorliggende aanpassing overigens een verankering van het meerkostenprincipe (de premie wordt niet op de totale kostenpost berekend, maar enkel op de meerkosten die op aansturing van het agentschap worden veroorzaakt), wat een besparing zou moeten betekenen;
- (ook) voor UNESCO-Werelderfgoed wordt geen nieuwe premie-categorie in het leven geroepen. Voor een erkenning als werelderfgoed gelden de nationale beschermingsstatuten als referentie, en die gelden ook als basis voor premies. Voor Werelderfgoed gelden dus de generieke premievoorwaarden. Wel introduceren we voor deze dossiercategorie een extra premievoorwaarde onder de vorm van een beheersplanverplichting;
- Worden inderdaad wel geïntroduceerd: (1) het toevoegen van molens als categorie voor de verhoogde premie van 60%, (2) het betoelaagbaar maken van de ontwikkeling tot open erfgoed en (3) een bijkomende premie van 10% voor verenigingen die het behoud en beheer van onroerend erfgoed tot doel hebben. De precieze impact is moeilijk te becijferen, maar het betreft geen dossiercategorieën die grote aantallen dossiers genereren.
 - (1) is opgenomen in de conceptnota. Voor molens wordt enkel de erfgoedpremie voor privé-molendossiers hoger: die gaat van 40 naar 60 procent. Voor molens in eigendom van openbare besturen geldt het premiereregime voor openbare besturen: dat gaat nu van 80 naar 60 procent. De huidige wachtlijst (gemengd voor restauratie- en erfgoedpremies bijzondere procedure) telt in globlo een 400-tal dossiers, waaronder slechts een 11-tal zuivere molenrestauratiedossiers. Daarvan zijn slechts 6 privé-molendossiers, en die zijn nog ingediend in het (veel voordeliger) restauratiepremiereregime van 80 procent.
 - (2) vloeit voort uit de beslissing in de conceptnota om het statuut van open erfgoed te herbekijken. De tussenkomst voor open erfgoed daalt overigens generiek van 80 naar 60 procent. Op dit moment omvat de wachtlijst een 9-tal dossiers, waarvan 7 nog ingediend volgens het oude restauratiepremiereregime. Bij de aanvraagdossiers die het agentschap voor

open erfgoed behandelt zijn er momenteel nauwelijks projecten die ontwikkeling beogen. Aangezien een erkenning als open erfgoed voorwaarde is voor de verhoogde premie, hebben we zelf de hand in de instroom van dossiers. Daarenboven blijven de generieke betoelaagbaarheidsregels gelden en kun je enkel premies krijgen voor de in de regelgeving omschreven kostenposten;

(3) betreft de zeer specifieke categorie organisaties die op het vlak van onroerenderfgoedzorg een voorbeeldrol opnemen en die traditioneel kunnen rekenen op de hoogste vorm van ondersteuning (dit bouwt verder op een stimuleringsbeleid dat vanouds in het ondersteuningsstelsel is ingebed). (Enkel) voor deze categorie premienemers blijft het mogelijk om een gecumuleerde premie van 80 procent te bekomen (gesteld dat ze in aanmerking komen voor de verhoogde premie van 60%, de extra premie van 10% als consequent beheer wordt aangetoond, en de extra premie van 10% op grond van het statuut van de premienemer). Dit zou bijvoorbeeld opgaan voor premienemers zoals Herita (de organisatie beheert een 10-tal sites, waarvan er voor 5 een erkenningsaanvraag tot open erfgoed loopt), 'Historische Woonsteden en Tuinen' (2 eigendommen in Vlaanderen) en 'Kempens Landschap'.

- Los van het voorgaande heeft ook de verruiming van de ZEN-definitie een beperkte impact: de verruiming mikt vooral op landschapsdossiers, die doorgaans geen grote bedragen vertegenwoordigen (meestal enkel de kleinere, standaardprocedure).

De Inspectie stelt daarnaast vast dat de begrotingsopmaak nog geen rekening houdt met de aanpassingen aan het decreet en uitvoeringsbesluit en dringt aan op een begrotingsakkoord.

Het begrotingsakkoord werd aangevraagd op 4 juli 2018.

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

Cf. Nota aan de Vlaamse Regering van 24 november 2017 betreffende het 'voorontwerp van decreet houdende wijziging van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 naar aanleiding van de ex-post evaluatie' – principiële goedkeuring (Cf. 2017 2411 DOC.1156/1).

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Cf. Nota aan de Vlaamse Regering van 24 november 2017 betreffende het 'voorontwerp van decreet houdende wijziging van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 naar aanleiding van de ex-post evaluatie' – principiële goedkeuring (Cf. 2017 2411 DOC.1156/1).

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

1 Het bijgaande ontwerp van besluit houdende wijziging van het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014 naar aanleiding van de ex-post evaluatie werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2018/299 van 6 juli 2018.

2 Het ontwerp van besluit houdende wijziging van het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014 naar aanleiding van de ex-post evaluatie valt buiten het toepassingsgebied van de reguleringssimpactanalyse (RIA). Het betreft immers regelgeving waar geen vrije beleidsruimte bestaat.

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014 en van diverse andere besluiten van de Vlaamse Regering naar aanleiding van de ex-post evaluatie;
- 2° de Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed te gelasten over het voornoemd ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies in te winnen van de SARO;

De minister-president en Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS

Bijlagen:

- het principieel goed te keuren ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering
- het verslag aan de Vlaamse Regering
- het advies van de Inspectie van Financiën